

## WILLEM VAN RUBROEK over zijn reis naar de Khan in 1253 – 1254

“Aan zijne excellentie en zeer christelijke majesteit, koning van Frankrijk bij de gratie Gods. Broeder Willem van Rubroek zendt u zijn groet en hoopt dat Christus overal mag triomferen. Uwe Heiligheid moge zo vernemen dat in het jaar onzes Heren 1253 op 7 mei wij de Zwarte Zee zijn overgevaren. Wij zijn aangemeerd in Soldaia.

De bestuurders van de stad vroegen wat wij wilden hebben als vervoermiddel: ossenkarren of lastpaarden. De handelaars uit Constantinopel raadden mij ossenkarren aan en om overdekte huifkarren te kopen, want zo’n kar moet je niet elke dag uitladen. Een lastpaard moet wel elke dag op- en afgeladen worden. Met zo’n kar kwam je wel trager vooruit, maar was erg comfortabel, zeiden de kooplieden. Ik had beter niet naar hun raad geluisterd, want nu deed ik er twee maand over om in Sartaq aan te komen. Te paard had dit maar een maand geduurd.

...

De Tartaren (Mongolen) hebben geen vaste woonst en weten nooit waar ze de dag daarop zullen verblijven. Hun woning bouwen zij als volgt: ze trekken een cirkelvormige basiswand op uit gevlochten twijgen en ook het dakgebinte bestaat uit gebogen twijgen die in het midden in een kleine cirkel bijeenkomen. Daarin plaatsen zij een schouw. De woning wordt met wit vilt bedekt en ze kalken het regelmatig om het mooi wit te laten schitteren. Het bovenste stuk van de woning is versierd met tekeningen in felle kleuren. Ook voor de deur hangen zij een rijkelijk versierd stuk vilt.

...

In de zomer drinken de Tartaren komos. Komos, dat is melk van een merrie. Die wordt op deze manier gemaakt: over de

grond strekken ze een lang touw, vastgemaakt tussen twee stokken die in de grond zitten. Rond negen uur binden ze daaraan de veulens vast van de merrie die ze willen melken. Zo laat het paard zich rustig melken; en als één van de dieren rusteloos is, bindt een man één van de veulens los en laat het kort gezoogd worden door zijn moeder. Dan neemt een man weer zijn plaats in. Die komos staat altijd klaar in het voorste deel van de joert voor het geval er bezoek komt. Wanneer zij iemand willen uitnodigen om te drinken, trekken zij hem aan beide oren, dat maakt zijn keel open. Dan gaan zij met drie voor hem staan dansen en de middelste houdt de beker in de hand en steekt die onder de neus van de gast, maar trekt hem telkens terug, totdat de gast geweldige goesting krijgt. Dan pas overhandigen zij hem de beker. Zij klappen dan in de handen en stampen met de voeten tot de beker is leeggedronken.

...

Verder heb je nog de mensen van Tibet. Die hadden de gewoonte om hun ouders na hun dood op te eten. Uit eerbied gaven zij hen een rustplaats in hun darmen! Nu doen ze dat niet meer. De omwonende volkeren hebben hen ervan overtuigd dat dit een verschrikkelijke gewoonte was, maar ze maken wel nog mooie drinkschalen uit de schedels van de gestorvenen. Als zij dan drinken betrekken ze zo de doden bij hun geneugten, zeggen zij.

...

Onderweg kwamen wij weinig volk tegen, tenzij een heel miserabel volk, de Kirgiezen. Ook een ander volk, de Orengai, die lange, smalle en gepolijste beenderen onder hun schoenen binden en zich zo over sneeuw en ijs voortbewegen aan grote snelheid. Zij zijn zo snel dat zij vogels en dieren kunnen inhalen op hun vlucht en ze dan neerschieten.